

ogen te doen
lijver een be-
den man, uit
verworden
halen. Maar
ander, bijna

Reeds Rous-
zaamheid van
ir de natuur,
felijke invloe-

belangstelling
smopolitische
ngen van het
van verschil-
te zien als
uitingen als
on men aller-
ngen.
die het leven
iderheden be-
dksgevoonten
naardigheden,
is uitgegeven
overzicht te
ederland.

ek beschrijft
in stam. Dat
nt en Zuid-
eeft vanzelf
ondanks de
men.

arakteriseerd
maakten hun
atistische en
ven, de taal,
n beschreven
doelstelling
es zulke ver-
ving van één
beeld zal ge-
en maken de
ijna onmog-
van den boe-
ver kan het
raktertrek te
juist beeld te

eel duidelijk
oningen. Wel
n, maar aan
ingedaan. Als
als de twee
zen van een
roningen een
iden, dan had
rname plaats
het zich ver-
aan hun land
wyl de naam
oveel inhoud

peeren, door
ei-, zand- en
if. De histo-
de traditio-
nauw samen-
ch slechts in
en, komen in

p is, waarin
gelen en God
ver een zeer
r, God draagt
dan heet Hij:
dat ook zeer
t er HEERE,
gave van den
i, gelijk men
an Hem zegt
ERE is onze
1). Op grond
et nog steeds
en Zoon zou
leen HEERE.
n. Is bij den
p te denken,
i God kunnen
dat absoluut
vens HEERE

leden en dat
anneer Simon
ij zijt de Zoon
dat zooveel
de Zoon van
t zelf Jahwe.
i Petrus hier
lankt hij niet
de gave des

aannemelijk
met zijn be-
moet ge be-
ar het Wezen
durften uit-
dezen Naam
zij een ande-

het minst niet aan den dag in het weinig boeiende
stuk hier gegeven.

Doeh naar deze eerste stukken mag men de
waarde van dit werk niet afmeten. Alle andere ver-
halen zijn beter, sommige zelfs buitengewoon goed.
De samensteller heeft de medewerking van ver-
schillende schrijvers weten te verkrijgen, die ten
volle voor hun taak berekend zijn. Hoewel ze
niet allemaal eens geestes zijn met hem, kreeg
hij bijdragen, die het boek tot een belangrijke
aanwinst in onze literatuur maakten. Het stuk
van De Vries zelf geeft een prachtige teekening
van de wilde oerkracht die er huist in den
Drentschen heidebewoner, die liefde en arbeid
verkiest boven een gemakkelijken rijkdom.

De beste stukken lijken mij die over Noord-
Brabant en Limburg. Hierin wordt de gehechtheid
aan den voorvaderlijken grond het felst belicht.
Zelfs diepe liefde kan een boerenmeisje niet los-
maken van haar land. „Neen, hij heeft haar niet
weggenomen van haar boerenland, van haar men-
schen vandaan. Hij heeft gedaan wat hij kon,
dat doen wij allemaal. Maar deze akkers, deze
boerenwereld, die vecht voor haar behoud, voor
haar worteling in de aarde, daar heeft hij niets
tegen kunnen doen, daar heeft hij haar aan terug
moeten geven, zoodat zij er meer aan toebehoort
dan ooit.”

Dat zich taai vastklemmen aan het oude bezit,
den jarenlangen hardnekkig volgehouden strijd,
om den verloren grond terug te winnen, heeft
Matthias Kemp in zijn Limburgsche novelle prach-
tig beschreven.

Ook de niet zuiver Nederlandsche gebieden von-
den goede beschrijvers. Welk een enthousiaste
liefde voor land en volk spreekt er uit de bijdrage
van Ernest Claes, welk een ontroerende pietelt
voor den geboortegrond, en zijn vader, den boer.

Een boeiend slot vormt de tragische geschiedenis
van den Afrikaanschen boer, die sterft, voordat
hij het ideaal van hem zelf en van zijn familie
kan verwezenlijken, waardoor zij gehoopt hadden
den grond te kunnen behouden in hun geslacht.

Het is onnoodig een overzicht te geven van alle
hier gegeven verhalen. Het eene nog beter dan het
andere beantwoorden aan wat de samensteller zegt
in zijn korte inleiding. „De Boer is de meest
met de natuur vergroeide, de in zijn arbeid meest
van God afhankelijke, en daardoor de meest kin-
derlijke en wijze mens uit alle maatschappelijke
groepen.” Alleen de geconcludeerde kinderlijkheid
en wijsheid worden in geen der verhalen — te-
recht? — sterk aangetoond.

Een opmerking zou ik nog willen maken. Heeft
deze uitgave niet te veel verwachting gehad
van de dialect-kennis der lezers? Veel aanteeke-
ningen ontsieren wel is waar, maar zijn niettemin
soms noodzakelijk voor het goed begripen van de
verhalen. Ook technische termen, specifiek boeren-
woorden, waren door een nootje onder aan de
bladzijde, meer tot hun recht gekomen.

Bijzondere hulde verdienen de inderdaad schit-
terende foto's, waardoor land en volk den lezer
op de scherpste wijze, oogenblikkelijk worden ge-
toond. Het Groot-Nederlands Boerenboek is door
woord en beeld een pracht geheel, een fraai bezit,
dat men niet eenmaal leest om het dan weg te
zetten, maar dat herhaaldelijk ter hand zal geno-
men worden.

Gr.

H. S.

Nu is het merkwaardig om te zien, hoe de ge-
woonte ingeburgerd raakte om allerlei dekenamen
voor den Naam HEERE te gebruiken.

Zoo wordt Hij b.v. genoemd: „de Levende”.
Dat was daarom alleen mogelijk, omdat bij den
eet deze naam „HEERE” wel aangeroepen en
op de lippen genomen moest worden: „Zoo waar-
achtig als de HEERE leeft”. De HEERE wordt
dus als de Levende aangeroepen. Ook in de pro-
feten komt de verbinding van den naam „HEERE”
en „leven” voor; cf. o.a. Jer. 22:24; Jes. 49:18.

Wat kan dus gewoner en vanzelfsprekender zijn
dan dat de Joden, toen zij den verbondsnaam Gods
niet mochten uitspreken, als dekenamen „de Le-
vende” gebruikten? Dit is nu maar één van de
vele dekenamen. Ook komen de namen: „de Hei-
lige”, „de Eeuwige” e.a. voor. In zijn Johannes-
commentaar wijst Bornhäuser zeer overtuigend
een dekenamen voor HEERE in Joh. 1:14 aan.
„vol van genade en waarheid” kan dan de-
kenamen zijn voor Jehovah.)

Zoo valt te verstaan, dat deze belijdenis een
vrucht van bijzondere openbaring genaamd wordt
en Simon zalig geprezen. Ook hoe het hier een
zeer gewichtig uur is in het aardse leven van
Jezus!

Hier hebben mensen geloofd, dat een
menschen tevens God zelf is! Ook valt dan Chris-
tus' verbod te begrijpen, hoe zij niemand mochten
zeggen, dat Hij, d.i. de Zoon van Jahwe, de Mes-
sias was! (Matth. 16:20). Hij was dan van Zijn
leven geen dag zeker en kon terstond als gods-
lasteraar ter dood gebracht worden. Maar Zijn
ure was nog niet gekomen.

En toch, één van hen heeft dit Messiaansche
geheim verraden. En aan het Sanhedrin bekend
gemaakt, dat Jezus de eer, die alleen aan den
HEERE, den Verbondsgod, toekwam, aanvaard

GEESTELIJKE ADVIEZEN

(Alle inzendingen, deze rubriek betreffende, aan
Ds D. van Dijk, Akkerstraat 26, Groningen.)

„In of van het Verbond”.

III.

Ds de Bondt van Den Haag was eenigermate ont-
stemd, omdat ik mijn uitspraak, dat ik sterk den
indruk had, dat men deze zaak besprak zonder
er zichzelf ten volle rekenschap van te hebben
gegeven, waarover het geschil eigenlijk loopt, had
pogen te adstrueeren door aan te halen iets uit
een artikel van zijn hand, opgenomen in het „Cal-
vinistisch Weekblad”.

Hij meent, dat dat geheel ten onrechte door mij
is geschied en vraagt van mij, dat ik hem in het
eerstvolgend nummer van „De Reformatie” zal
rehabiliteeren.

Wanneer Ds de Bondt zegt, dat hij het vraag-
stuk, waarom het gaat zich wel terdege goed heeft
ingedacht, dan neem ik dat natuurlijk aan, maar
— dan moet hij dat ook laten merken in zijn
schrijven.

En dat heeft hij niet gedaan. Hij toch haalt aan
een uitspraak van Prof. Greijdanus en iets wat ik
geschreven had.

En hij zegt: kijk, daarmee ben ik het nu eens.
Wat indruk wordt daardoor gewekt?

Deze, dat ik het met Prof. Greijdanus eens ben,
dat wij hetzelfde hebben gezegd.

En dat is niet juist. Zeker, zoover Ds de Bondt
Prof. Greijdanus aanhaalt, ben ik het er mee eens.
Maar Prof. Greijdanus heeft meer gezegd. En
juist over wat hij meer gezegd heeft loopt het
geschil. N.l. hierover: alleen door het geloof heeft
iemand deel aan het heil in Christus; maar dat
geloof moet echt zijn; en dus, moet iemand, die
meent te gelooven, worden opgewekt zichzelf op
dat punt te onderzoeken; zoo zegt Prof. Greij-
danus. Ik ontken dat laatste.

Wanneer nu Ds de Bondt in zijn aanhaling een
uitspraak van Prof. Greijdanus en een woord
van mij aanhaalt en zegt: „met die beide ben ik het
eens”, dan moet dat den indruk wekken bij de
lezers, alsof Prof. Greijdanus en ik hetzelfde voor-
staan. En dan ligt het voor de hand, dat ik denk:
„heeft Ds de Bondt dan niet begrepen het ver-
schil tusschen Prof. Greijdanus en mij? Heeft hij
zich dan de zaak niet goed ingedacht?”

Indien Ds de Bondt zegt: „ja, dat heb ik wel”,
dan aanvaard ik dat, maar dan vraag ik hem toch,
of hij in het vervolg niet zóó wil citeeren, dat een
andere indruk gewekt kan worden.

Nochtaans, Ds de Bondt heeft mij toegestuurd een
brochure van zijn hand, waarin verzameld zijn een
aantal artikelen van zijn hand in het Kerkblad
van de Gereformeerde Kerken van 's Gravenhage,
handelende over het onderwerp: „Zelfbeproeving”.

En nu moet Ds de Bondt het mij heusch niet
kwadijk nemen, wanneer ik nog eens zeg: ook uit
deze brochure krijg ik den indruk, dat Ds de
Bondt zich of de quaesties niet heeft ingedacht,
of het niet noodig acht er over te spreken.

Ds de Bondt komt weer met dezelfde redenee-

heeft en verboden had, dat bekend te maken. Joh.
6:70 v.; n.l. Judas!

En nu komt nogmaals de vraag aan de orde:
Waarom wordt de Heiland van godslastering be-
schuldigd voor het Sanhedrin? Omdat Hij den
eet van Kafas overnam en zeide te zijn de Zoon
van God. Niet omdat Hij beweerde de Messias
te zijn. Immers, een valsche Messias is voor de
Joden nog lang niet een godslasteraar. Maar wat
nog geen enkele valsche Messias vóór Hem en na
Hem gedurfd had en zal aandurven, dat bestond
Jezus van Nazareth. Hij achtte het geen roof Gode
evangelijk te zijn. (Phil. 2:6).

En vooral ook het op zichzelf toepassen van de
profetie van Daniël 7 was een nadere omschrij-
ving van Zijn Zoonchap van Jahwe. We zullen
hierop nu niet nader ingaan!

Het spreekt nu vanzelf, dat de Joodsche Raad
op zijn standpunt den Nazarener des doods schul-
dig moest verklaren. Echter, dat is nog iets
anders dan dat zij Hem nu ook ter dood ver-
oordeelen.

Zij konden Hem niet als Zoon van Jahwe
aanvaarden, omdat hun dat bijzondere geloofs-
inzicht niet gegeven was van den Vader. Anders
hadden zij den Heere der heerlijkheid niet ge-
kruisigd. En niemand kan zeggen: „Jezus is de
HEERE” dan door den Heiligen Geest; d.i. door
openbaring van Godsweg! Maar zij wilden zelf
ook niet gelooven Jezus' Zelfopenbaring.

Rest nog de vraag: Welk vonnis is nu door het
Sanhedrin geveld in het proces van Jezus den
Nazarener?

Bornhäuser zoekt aan te toonen, dat Jezus niet
tot den dood, maar tot excommunicatie is veroordeeld.

Dat dus de Heiland is uitgebannen uit den kring
des volks. En van dat oogenblik niet meer als
Jood werd behandeld, en daarom ook aan den

ring, dat men de gemeente moet opwekken tot
zelfbeproeving omtrent de vraag: „Is mijn geloof
wel echt?”

Dat is zijn recht. Maar waarom bespreekt nu
Ds de Bondt niet de bezwaren, die daartegen van
onzen kant zijn ingebracht en probeert die te weer-
leggen en weg te nemen?

Waarom niet?

Ik noem maar weer een paar vragen:

Hoe komt op die wijze een mensch ooit tot
zekerheid; want wanneer kan hij zich van de
roeping om zichzelf zóó te beproeven, ontslagen
rekenen?

Hoe kan iemand, tenzij hij staat in het geloof,
ooit weten of zijn berouw enz. echt is?

Hoe is het te rijmen met den aard des geloofs,
dat in zichzelf zekerheid is, dat men de
zekerheid door het geloof afhankelijk stelt van
het al of niet vinden van bepaalde kenteekenen?

Ik neem aan, dat Ds de Bondt zich deze vragen
heeft ingedacht en dus niet oppervlakkig heeft
geschreven. Indien ik hem dus onrechtvaardig
beschuldigd heb, dan spijt mij dat en neem ik dat
terug; maar, dan vraag ik ook van hem, dat hij
de vragen, die hier aan de orde komen en die hij,
volgens zijn getuigenis, overwogen heeft, beant-
woordt en niet laat liggen.

* * *

En nu de brief, die tot deze artikelen aan-
leiding gaf.

De brieven schrijver zegt:

1o. „Een ware bondeling zal zich door een predi-
king als door Dr. Kuyper aangegeven, nooit in
lijdelijkheid terugtrekken; integendeel zal hij, zelfs
bij het kleinste begin van zaligmakende genade
aan zijn ziel, Gods wegen biddend bepeinden, zich
juist gaarne uitstrekken naar de ontvouwing der
heilswaarheden waaronder het stuk der uitver-
kiezing in het centrum der openbaring staat en
daaruit putten versterking, troost en leven.”

Wat hier gezegd wordt, bewijst niets tegen wat
ik had beweerd.

De redeneering van Dr. Kuyper was deze:

Eerst als de merkteekenen der verkiezing bij
iemand gevonden worden, mag hij rekenen, dat
hij recht heeft op de goederen des Verbonds.

Mijn bezwaar daartegen was, dat daardoor
iemand, zoolang hij die merkteekenen niet bij
zichzelf bevond, door zulk een redeneering er toe
gebracht werd, lijdelijk te wachten, totdat het
God behagen mocht die merkteekenen in hem te
werken.

De schrijver van dezen brief heeft het over
mensen, die reeds het beginsel van zaligmakende
genade in zich speuren.

Al wat hij hier zegt, gaat dus langs het door mij
geponeerde heen.

2o. Zulk een (zegt de brieven schrijver), die zich in
lijdelijkheid gaat koesteren, bewijst slechts, dat hij
een doode rank aan den wijnstok is, dat hij niet
„van het Verbond” is en nog geheel vreemd staat
aan het zaligmakend werk des Heiligen Geestes
(althans ten tijde, als hij zulk een uitspraak doet
hooren).

Bij deze uitspraak komt nu recht duidelijk aan
het licht de moeilijkheid, waarin men geraakt
op het standpunt van Dr. Kuyper.

Stel, dat daar iemand is, in het Verbond ge-

stadhouder kon worden overgeleverd. Cf. Matth.
27:1. Wanneer dat waar is, dan wordt het begrip
„exlex”, door Prof. Schilder uitgewerkt, oneindig
verdiept. En dan ligt hier reeds in principe de
verwerping van Jezus den Messias door de over-
sten van Zijn volk.

Men gunde Hem den dood der steeniging
niet, die toch naar Mozes' Wet op godslastering
stond. (Lev. 24:14, 16).

Want naar de Joodsche gedachtenwereld van
Jezus' dagen was den veroordeelde nog de gelegen-
heid geboden om zich tot den God Israëls te be-
keeren. Hij moest dan toch wel sterven en het
vonnis der steeniging werd dan toch wel vol-
trokken, maar dan had de bekeerde veroor-
deelde nog deel aan de toekomstige eeuw!

Maar zelfs dat gunde men den Heiland niet!

Hij mocht zich eens bekeeren! En zoo door Zijn
steenigingsdood heen deel krijgen aan het eeuwige
leven! Dat nooit! En vandaar, dat Hij werd uit-
gebannen uit de Joodsche gemeente; werd vervloekt.
Vandaar, dat Hij kan worden overgeleverd
aan den Romeinschen stadhouder. Hij moest als
een Geyloekte sterven. Vervloekt is een lege-
lijk, die aan het hout hangt. Zoo is dan naar den
Raad Gods en óók naar den Raad van menschen
(cf. Ps. 82!) Jezus Christus een vloek geworden
voor ons! En zoo kan Jezus de Heiland in dit
vonnis van den Hoogen Raad ook het oordeel des
Vaders hooren! Maar Hij heeft Zijn woorden niet
teruggenomen; doch heeft Zijn belijdenis met Zijn
eigen dierbaar bloed verzegeld. Gode tot heerlijk-
heid en Zijn gemeente tot eeuwige zaligheid! Zalig
ook gij, wanneer gij door den Heiligen Geest be-
lijdt: „Jezus is HEERE”.

B.

D. K. W.

boren, die zich koestert in lijdelijkheid; wat zal men dan tegen zulk één zeggen?

Ik zeg tegen hem: „geloof in Gods belofte en neem het heil aan, dat de God des Verbonds u geeft”.

Maar Dr K. kan dat niet zeggen; want die man zou terecht tegen hem zeggen: „ik weet immers, volgens uw eigen zeggen, niet, of het heil wel voor mij is”.

Op zijn best kan men hem opwekken om zich onder de middelen te stellen en te bidden of het God behagen mocht een merkteken der verkiezing in hem te werken.

Maar tot gelooven kan men hem niet opwekken, omdat men, naar zijn eigen leer, niet weet, of hij wel gelooven mag.

Met betrekking tot de daad des geloofs, moet deze prediking voeren tot lijdelijkheid.

3o. Degenen, die uitverkoren zijn en onder de uitwendige roeping gebracht worden, t.w. onder de volle openbaring van Gods Woord, waarbij de prediker alle kentekenen van Gods werk in de uitverkorenen duidelijk en onderscheiden aangeeft, zullen op Gods tijd contact krijgen en onder een dusdanige preek uitspreken: „Daar grijp ik naar, daar zal ik heil uit wachten”, of zoo dat klare geluid nog niet aanwezig is, dan zal een zoodanige uitgedreven worden tot gebedsworstelingen om het te mogen verkrijgen en uiteindelijk komen tot de bekentenis: „Heere, bij deze dingen leeft men en in dit alles is ook het leven van mijn geest”; en: „In Uw licht zien wij het licht”.

Alweer hetzelfde. Zij zullen contact krijgen, zegt de schrijver. Dat is passief. Maar voordat zij dat krijgen? Dan moeten ze toch maar wachten, tot het hun gegeven wordt. Een houding van lijdelijkheid.

Maar ziet men dan niet, dat in heel dit stuk, dat hier onder 3o neergeschreven wordt, een negeren is van het Verbond Gods, en heel het zwaartepunt van het leven verlegt uit Gods belofte naar des menschen subjectieve belevingen?

Hier wordt het leven van Gods kind voorgesteld als een zich zalig en zeker gevoelen bij wat men bij zichzelf ziet en ondergaat en er is niets overgebleven van het eenvoudig geloovig rusten in wat God mij belooft en beteekent en verzegelt.

Wat ik gezegd heb, dat blijkt hier duidelijk waar te zijn: een dergelijke verbondsbeschouwing voert tot een leven bij de bevinding, maar niet tot een leven uit het geloof.

Den volgenden keer de nog resterende opmerkingen van den schrijver.

D. v. D.

HET BOEK VAN DE WEEK

Chineesche Immigranten in Nederland.
(De Zending onder de Chinezen in ons land.)

De wereld is erg klein geworden. Wat vroeger op grooten afstand te zoeken was, vinden we nu vlak aan onze deur.

Dat valt direct in 't oog, als ge langs uw huis ziet gaan de zonen van het hemelsche Rijk.

Ver van hun vaderland, losgeslagen uit 't hechte familieverband, leiden ze hier hun armoedig bestaan.

In den loop van jaren zijn honderden ons land binnengekomen. Door hun typische levensomstandigheden hebben ze reeds dadelijk sterk de aandacht getrokken, zoo zelfs dat onlangs een zeer belangrijke publicatie van Dr F. van Heek het licht zag: „Chineesche Immigranten in Nederland” (uitg. J. Emmering's Uitg.-Mij., Amsterdam).

De Chineesche kolonie's in de verschillende steden, vooral in Rotterdam en Amsterdam, aanvankelijk slechts klein, hebben zich in de crisis-jaren sterk uitgebreid.

Bij honderden werden de op onze handelsvloot tewerkgestelde Chineesche schepelingen ontslagen. In de hoop spoedig weer te kunnen aanmonteren, vestigden de meesten zich in de havensteden, vooral in de vreemdeilingenwijken op Katendrecht (Rotterdam).

Zoo steeg b.v. de bevolking van de Chin. kolonie daar in twee jaar tijds van begin 1929-1931 van 534 tot 1306.

Welke toestanden daar in die kolonie heerschten laat zich denken. Sterke overbevolking bij toenemende armoede deed het ergste vreezen. Dr van Heek's boek geeft daarvan een sterken indruk. De misstanden op woninggebied zijn nog schrikbarend.

De sombere levensomstandigheden der meeste Chinezen doen hen grijpen naar de opiumpijp met al de noodlottige gevolgen daarvan. Wel schijnt het gebruik ervan af te nemen, eenzedeels door de slechte economische omstandigheden, waarin de meeste Chinezen verkeeren, maar ook omdat onder hen de anti-opium-actie, die de Chineesche regeering voert, hier navolging vindt.

Daarnaast is wel een van de grootste problemen, de verhouding der sexen. De Chinezen-kolonie's bestaan toch bijna uitsluitend uit mannen. Geen

van hen heeft uit hun vaderland een vrouw mee kunnen nemen. Bij den sterken drang tot gezinsvorming, die onder het Chineesche volk altijd gevonden is, moet dit te meer worden betreurd. Grootte gevaren dreigen hier voor deze toch al zoo verlaten menschen. Enkel en alleen hebben met Hollandsche vrouwen betrekkingen aangeknoopt of zijn met hen gehuwd. Maar dit zal men toch niet als de ideale oplossing willen zien. Ook al niet met het oog op de kinderen die uit zulk een huwelijk geboren worden.

Dr van Heek wijst er op, dat het lot dezer halfbloeden zich duister laat aanzien. Naar de wetten van ons staatsrecht zijn het Chinezen, vreemdelingen in het land, waar zij wonen.

„Bij een eventuele verscherping van het werkloosheidsvraagstuk, zullen zij vermoedelijk in de toekomst arbeid in China moeten zoeken. De Zending heeft getracht iets voor deze kleinen te doen. Men is begonnen hen Chineesch te laten leeren.”

Jammer genoeg heeft men dit moeten staken wegens gebrek aan middelen.

Zoo zijn er groote moeilijkheden en gevaren, waaraan de Chineesche immigrant bloot staat.

Eenige opleving viel te constateeren door den pinda-verkoop. In den eersten tijd zijn daar schatten in verdiend. Men schatte het inkomen van een pinda-verkooper in den eersten tijd op boven de f30, vaak tusschen de f40 en f60.

Maar ook daarin kwam een keer. Ons volk raakte gewend aan het zielige gezicht der pindamanneljes. Een pinda-Chinees verdient nu niet meer dan f2 tot f4 in de week.

Waar ze vallen buiten den steun kan men zich een voorstelling maken van de armoede en de ellende, die er onder die mannen heerscht.

En wel waren er begin 1936 in Rotterdam alweer 750 en in Amsterdam ongeveer 350 op Hollandsche schepen aangemonsterd, maar het getal der in ons land verblijf houdende Chinezen bedraagt toch nog altijd minstens 1200.

Interessant is de teekening van de locale samenstelling, de geografische verspreiding en de maatschappelijke organisatie der Chinezen-kolonie's, die ons in dit werk gegeven wordt.

Het doet er ons iets van begrijpen, hoe ontzaglijk zwaar het Zendingswerk onder deze menschen moet zijn, die hoewel allen Chinezen, toch zooveel van elkander verschillen kunnen als een Zweed van een Italiaan. Verschillen in karakter, in aanleg, taalverschil, dat alles brengt z'n eigen moeilijkheden mee.

Toch is men daarvoor niet teruggeschrikt. Al sterker is in de Gereformeerde Kerken, vooral in de havensteden, gegroeid het besef, dat zoo ergens, wij hier een roeping hadden om uit te gaan en deze mannen, die met al de verleiding van de havensteden in aanraking komen en dus het Westen leeren kennen van den ellendigsten kant, te helpen en te brengen bij Hem, die gekomen is om te zoeken en zalig te maken dat verloren was.

Het zijn de Geref. Kerken aan wie ook in dit werk de eer wordt gegeven, dat zij het zijn geweest die door eigen arbeiders den nood van de Chinezen wilden lenigen. Merkwaardig doet het even aan, dat Dr van Heek (pag. 73) het heeft over het genootschap: Zending onder Oosterlingen en Chinezen in eigen land”, waarvan de zendingsarbeid zou uitgaan. Hij had kunnen weten, dat de genootschaps-idee door de Geref. Kerken principieel verworpen wordt, ook in hun Zendingswerk.

Wij zijn dankbaar voor dit werk, dat ons brengt midden in de ontzaglijke moeilijkheden, waarmee onze arbeiders, Dr Pieren en de heer Dols, hebben te worstelen.

Naar resultaat willen we niet vragen. Waar het Zendingbevel van den Koning der Kerk en de gehoorzaamheid daaraan in Zijn Kerk altijd voorop moeten gaan, daar zal het resultaat geen rol spelen. Toch mag worden gewezen op de bekeering van eenige Chinezen, die vanuit ons land naar hun vaderland terugkeerden.

Zwaar blijft het werk, ook al, Dr van Heek wijst er terecht op, om de confucianistische neiging, die de Chinezen in het bloed zit om godsdienst te verstaan als zedeleer.

Sterk spreekt hier het woord van een der beide zendingelingen:

„Dat is een van de grootste moeilijkheden, waartegen ik te vechten heb, het is de Chinezen haast niet bij te brengen, dat het bij ons Zendingswerk niet in de eerste plaats gaat om kennis bij te brengen of om tot deugd op te leiden, maar om brave en slechte, beschaafde en onbeschaafde zondaren te brengen tot Jezus.”

Dankbaar zij hier gewezen op de waardeerende aandacht, die deze studie aan het werk der Geref. Zending onder de Chinezen wijdt. Dr van Heek heeft uiteraard het meest oog voor de groote betekenis die dit werk heeft op maatschappelijk gebied.

Ons zal de andere kant sterker moeten toespreken. Deze, dat naast ons, a.h.w. vlak aan onze deur, een groep menschen in uitersten nood, in nacht van heidendom dreigt onder te gaan, zonder dat ze gehoord hebben van Hem, die het licht der wereld is.

Daarom, wij mogen ons aan dit werk niet meer onttrekken. In het laatste hoofdstuk geeft Dr van Heek aan, hoe hij zich de oplossing denkt van het Chinezen-probleem. Sterker dan hij, willen wij wijzen naar het Evangelie van Jezus Christus. Dat zal alleen echt deze mannen kunnen redden van het verderf, temidden waarvan zij dag in dag uit moeten leven.

Zoo zijn de Gereformeerde zendingelingen hun werk begonnen. Het gaat om de Chinezen hier. Maar het werk heeft nog wijder strekking. Het is zooals een zendingeling heeft geschreven:

„nChinees heeft in zijn vaderland iets gezien van het Zendingswerk, iets van de zoekende liefde in de medische en maatschappelijke diensten, iets van den stuwenden drang van het Evangelie en nu komt hij als schepeling of handelaar naar het Christelijke Westen, waarvan de zendingelingen uitgezonden zijn, waar het centrum gevestigd moet zijn van dat omvangrijke werk in hun vaderland. Maar in de havenplaatsen treffen ze alles aan, prostitutie, alcohol, zeemansklinieken, communistische cellen, revolutionaire propaganda, maar van de Kerk van Christus hebben ze geen levensteekken ontdekt en ze komen weer thuis, dikwijls lichamelijk en geestelijk geïnfecteerd door de zegeningen van de Westersche cultuur. Veel verhalen over de wonderen van onze techniek, over het Westersche communisme, dat solidair met hen de gehate Europeesche machten ondergraaf, maar van Christus, wiens volgelingen in het Westen immers zoo talrijk moeten zijn, hebben ze niets gezien en niets gehoord.”

Deze indirecte Zendingarbeid is zeker niet het minst belangrijk. Wij leveren zoo ook onze bijdrage in den grooten strijd, die daarginds in China gaande is om het Chineesche volk te redden uit de klauwen van Moskou en het te brengen aan de voeten van Christus.

Daarom moet dit werk gedragen worden door onze kerken. Het moet in groot verband gezien worden. Daarvoor kan dit boek van Dr van Heek ons de oogen openen.

Wij zullen nu te minder ons eraan kunnen onttrekken. Het gaat om die menschen, het gaat bovenal om de eer van den Koning der Kerk.

Z.

J. v. d. L.

OPVOEDING EN ONDERWIJS

Uit Amerika.

Gedurig moet er de aandacht op gevestigd worden, dat onze tijd gevaar loopt, de betekenis van de school te overschatten. Gezin en kerk worden teruggedrongen en de school is dan de machtige factor in de opvoeding van de kinderen. Merkwaardig in dit verband vind ik, wat ik las van een enquête onder driehonderd studenten van de Universiteit van New-York. Hun werd gevraagd eens mee te deelen, in hoeverre de school had bijgedragen aan hun karaktervorming of mogelijk schadelijk daarop had ingewerkt.

Als een van de meest in het oog springende resultaten van dit onderzoek kon worden vastgesteld, dat de grootste meerderheid een rijkeren invloed toekende aan de persoonlijkheid van den onderwijzer dan aan de vakken, die werden onderwezen. Dat is wel een leelijke tegenslag voor de menschen, die ook nog in onze dagen gelooven, dat de verstandelijke kennis alleen den mensch beter maakt. Hoe noodig verstandelijke kennis ook moge zijn, ze vormt zonder meer nog geen karaktervolle menschen. Het leven met hoogstaande personen; de wijze, waarop de noodige kennis wordt aangedrongen; het leven, dat de menschen, die met de opvoeding belast zijn, leiden voor het oog van de kinderen, dat alles is van zeer grooten invloed, heel wat meer dan een groot aantal weetjes. Natuurlijk, kennis kan niet gemist worden, maar voor de vorming van het karakter is wat anders en meer noodig. Ook werd het van belang geacht, dat het leerplan zoo wordt ingericht, dat de leerlingen zelf veel moeten doen. Ze moeten maar niet veel luisteren, maar ze moeten gebracht worden tot toepassing van het geleerde. Enkele mededeeling van vakkennis werd niet van groote waarde voor de karaktervorming geacht. Een vermindering van de vereischte kennis werd noodzakelijk geacht, terwijl er dan ook meer rekening moest worden gehouden met het verschil in aanleg van de onderscheiden kinderen. 't Is nog te veel allen alles.

Tevens blijkt uit de antwoorden, dat aan de kerk en aan het huisgezin meer invloed op de karaktervorming moet worden toegeschreven dan aan de school. De school was volgens deze jonge mannen vaak de oorzaak van schroomvalligheid en van een minderwaardigheidsgevoel.

Ik vermoed, dat we in het algemeen wel met deze stem uit Amerika onze winst kunnen doen. Dezelfde dingen, waarover wij klagen, komen ook hier te voorschijn.

Aan de straffen schrijven de jonge Amerikanen geen grooten invloed toe. In twee-derde van de ge-

vallen blev uitwerking, in hoeverre niet graag straffen we duidelijke kinderen.

Nu we h ook even d Journal" s groote schō en beiden g leerden van van de geb kel tot het mige gevallen kanten, zeg maar voor plaats blijv probeeren. Gr.

Onder dit foort een a dit overen

Nu kan schrijft ove den term „ herkennen uit den k (Hoeft) zegt zelf, bezwaren klaarheid Wanneer bezwaren der zelf”. Er is n dood niet zal zijn.

Alleen b sterfelijkheid tot misve omschrijft, geerigen z Gereformee scheiden v

Dan is n.l. deze: psychische de Schrift we er wet nen spre onderschel schriftuur

Bovendien volgens de de boventi loemd we

Hiermee meer tech der zielku de den nu

Deze kw gesteld. C Baynick s de ziel l lichaam h door haar juist van l

Dit is ee aan de fil lijke theol

Gaat 't nleuw en zijn, met zaan zwij bewaard?

En mo wanneer e vorm waa halingstee zoals Pro aangaand goed hebb

Wanneer kwesties, menten er waar 'on ving hove

Dr A

De J. W. S

Dit een van hoe g de onster uitdrukkin haat als slechts ge uit de dic

1) Ook is wijst naar d Prof. Hepp. Immers, w komen, is er wanneer de Prof. Hepp t eigen ooc deze brochure tamelijk wel